

**КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»**

ВІСНИК

**НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ВІННИЦЬКОГО ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНОГО
КОЛЕДЖУ**

ВИПУСК № 1 (42)

**РІК НЕЗЛАМНОСТІ! РІК ПЕРЕМОГИ!
*УСІМ ОСВІТЯНАМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ...***

Вінниця – 2023

ВІСНИК НАУКОВО-МЕТОДИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу
ВИПУСК № 1 (42)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
Серія ВЦ № 1065-423-ПР від 24 грудня 2019 року
Журнал
(науково-виробничий, навчальний, довідковий)

Журнал присвячений висвітленню широкого спектру теоретичних та прикладних проблем педагогіки, психології, окремих методик та філології, підтримує традиції інтеграції вишівської науки з практикою, сприяє поширенню досвіду наукової, науково-педагогічної та виробничої діяльності, становленню кадрів вищої кваліфікації; розрахований на спеціальну категорію читачів, зокрема педагогічних та науково-педагогічних працівників закладів вищої, середньої та дошкільної освіти, здобувачів освіти та молодих науковців.

Вісник заснований у січні 2012 року, виходить 3 рази на рік
Мова видання: українська, англійська, німецька

Тематичні напрями Вісника:

- ❖ Інтеграція науки та практики як механізм ефективного розвитку
- ❖ Педагогічні та лінгвістичні аспекти викладання
- ❖ Германістика та славістика у сучасному науковому просторі
- ❖ Психолого-педагогічні умови формування та розвитку особистості вихованця
- ❖ Лабораторія педагогічної майстерності та професійного саморозвитку педагога
- ❖ Challenges in Education
- ❖ Відомі імена року
- ❖ Конкурси
- ❖ Рецензії

Номер затверджено на засіданні Вченої ради
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»
Протокол № 7 від 23 лютого 2023 року

Головний редактор: директор КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж», спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Войцехівський К.Ф.;
відповідальний редактор: методист коледжу, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист, Руда Т.В., **медіа-редактор:** к.пед.н., доц. Марценюк О.Г.

Редакційна колегія: д.пед.н., проф. Мисліцька Н.А., д.філ.н. Войцехівська Н.К., к.філ.н., доц. Січкарь С.А. (Уманський державний педагогічний університет ім. П. Тичини), спеціаліст вищої категорії, викладач-методист Когутюк О.В.

Відповідальність за зміст статей несуть автори
Матеріали видаються в авторській редакції

В 53 Вісник науково-методичних досліджень Вінницького гуманітарно-педагогічного коледжу : Випуск 1(42) /за заг. ред. К.Ф. Войцехівського. Вінниця : Твори, 2023. 146с.

ЗМІСТ

С Л О В О   Р Е Д А К Т О Р А

ТУРЛЮК СВІТЛАНА, ЮНАШ ВІКТОРІЯ

ГОЛОВНІ АСПЕКТИ УДОСКОНАЛЕННЯ ЗМІСТУ І ФОРМ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ КОЛЕДЖУ 5

Ф І Л О Л О Г І Ч Н І   С Т У Д І Ї

БАБІЙ АЛЛА, ВЕРЕМІЙ А. А.

МІСІЯ, БАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ЗАВДАННЯ СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ ФІЛОЛОГІВ-СЛАВІСТІВ 13

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, БІЛИК ІРИНА

ПОЗАКЛАСНА РОБОТА З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТКУ ЛІТЕРАТУРНО ОБДАРОВАНОЇ ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ УЧНЯ 19

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ГУЧОК НАДІЯ

КОРОТКИЙ ЕКСКУРС В ІСТОРІЮ СТАНОВЛЕННЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ З ЧАСІВ КИЇВСЬКОЇ РУСІ ДО СЕРЕДИНИ ХХ СТОЛІТТЯ 25

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ІВАШКО АНАСТАСІЯ

ІСТОРИЧНА ІНВЕРСІЯ В ЛІТЕРАТУРНИХ ТВОРАХ ЯК АВТОРСЬКИЙ ПРИЙОМ БАЧИТИ СВІТ ІНАКШЕ 31

МИХАЛЬЧУК ОЛЕСЯ, ДЕРЕВЕНКО ОЛЕКСАНДРА

THE IMPACT OF ENGLISH BIBLICAL TRANSLATIONS ON THE DEVELOPMENT OF LANGUAGE AND LINGUISTICS 38

П С И Х О Л О Г О - П Е Д А Г О Г І Ч Н І   С Т У Д І Ї

СВЕРЛОВИЧ ВАЛЕНТИНА

ФОРМУВАННЯ І РОЗВИТОК ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ В ПРОЦЕСІ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ 44

ГОРОДЕЦЬКА ВАНДА

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ ФОЛЬКЛОРНОЇ ПРАКТИКИ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ 57

БАРЩЕВСЬКА ІННА

ОСОБЛИВОСТІ ДІАГНОСТИКИ ТА ПЕДАГОГІЧНОГО СУПРОВОДУ ДІТЕЙ ІЗ СИНДРОМОМ АСПЕРГЕРА ТА СДУГ 61

ЦІСАР ІРИНА, БОРОДІЙ ОЛЬГА

РОЛЬ КАЗКИ В РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ 65

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, КАПУСТА ДАР'Я

РОЛЬ ЕКОЛОГІЧНОЇ СТЕЖИНИ В ОЗНАЙОМЛЕННІ ДОШКІЛЬНИКІВ З ПРИРОДНИМ ДОВКІЛЛЯМ 68

ОМЕЛЯНЧИК ТЕТЯНА, ПЕДОЧЕНКО АНАСТАСІЯ

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ТА ІСТОРИЧНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ НАОЧНИХ ЗАСОБІВ У НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ 72

ЦІСАР ІРИНА, РУМЯНЦЕВА ВІКТОРІЯ

ВПЛИВ АРТ-ТЕРАПІЇ НА МОВЛЕННЄВИЙ РОЗВИТОК ДОШКІЛЬНИКА..... 78

МАРЦЕНЮК ОЛЕНА

ПСИХОЛІНГВІСТИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ СУЧАСНИХ ЗАНЯТЬ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ..... 82

Н А У К О В О - М Е Т О Д И Ч Н І С Т У Д І Ї

БУГА ОКСАНА

НАБУТТЯ ПРОФЕСІЙНО-ЗНАЧУЩИХ ЕКОНОМІЧНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ЗАСТОСУВАННЯ ДІЛОВИХ ІГОР..... 88

ПРИСЯЖНЮК ДМИТРО

ЕВОЛЮЦІЯ МЕТОДИКИ ТРЕНУВАННЯ В БІГОВІ НА ВИТРИВАЛІСТЬ..... 93

СКРИПНИК НАДІЯ, ВОЛКОТРУБ А.О., ДЕМЧУК ВЕРОНІКА

STORYTELLING ЯК КОМУНІКАТИВНИЙ ТРЕНД ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ МОВЛЕННЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 98

СКРИПНИК НАДІЯ, КОГУТЮК ОКСАНА, МАКСИМЕНКО Н. В., ТКАЧУК ТЕТЯНА

МЕТОДИ СТИМУЛЮВАННЯ І МОТИВАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ..... 104

ШУСТОВА НАТАЛІЯ, ГОРБАТЮК А. В.

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК ПИСЬМОВОГО ДОДАВАННЯ ТА ВІДНІМАННЯ БАГАТОЦИФРОВИХ ЧИСЕЛ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ..... 109

СТЕПОВА АЛЛА

МУЗИЧНО-ДИДАКТИЧНА ГРА ЯК ЗАСІБ РОЗВИТКУ ГАРМОНІЙНО РОЗВИНЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ..... 114

ТАРАШЕВСЬКА ОЛЬГА, ЦІСАР ІРИНА

ВИКОРИСТАННЯ «РОЗВИВАЮЧОГО ПРОСТОРУ» ЗА М. МОНТЕССОРІ ДЛЯ КОРЕКЦІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ РОБОТИ В УМОВАХ ІНКЛЮЗІЇ..... 118

ЯРЕМЧУК ОКСАНА

ФОРМУВАННЯ ІНІЦІАТИВНОСТІ І ПІДПРИЄМЛИВОСТІ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ В ПРОФІЛЬНІЙ ШКОЛІ ЗА ДОПОМОГОЮ РОЗВ'ЯЗУВАННЯ ЖИТТЄВИХ ЗАДАЧ ФІНАНСОВОГО ЗМІСТУ..... 123

В І Д О М І І М Е Н А

ПОХИЛЮК ОЛЕНА

«ТОЙ, ЩО СЕРЦЕ ОБЕРНУВ У СУРМУ» (бесіда до 115-річчя від дня народження Олега Ольжича (приклади поезії за збіркою «Незнаному воякові»)..... 127

КІСЕЛЬОВ ДМИТРО

Б. ШОУ. ХУДОЖНЯ ПРАКТИКА: ПРОБЛЕМИ І ТРАДИЦІЇ..... 130

ЛИСИЙ АНАТОЛІЙ

ПЕРШІ ПІВ ТИСЯЧІ РОКІВ З ІСТОРІЇ ШПИКОВА..... 133

К О Н К У Р С И 1 4 0

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Абрамчук О. В. Патріотичне виховання студентів вищих технічних навчальних закладів : дис. канд. пед. наук : 13.00.07. Тернопіль, 2006. 254 с.
2. Артюшенко В.Л., Демченко П.Є, Осіпов І.В. Теорія та практика національно-патріотичного виховання в навчальних закладах. *Вісник ЛНУ імені Т.Шевченка*. №7 (296), 2015. С.66-71.
3. Вікторова Л. Національно-патріотичне виховання студентської молоді засобами освітнього процесу у вимірах сучасності. *Зб. наук. праць Уманського держ. пед. університету*. № 2. 2022. С. 221-225.
4. Гарбузюк Т.В., Мурсамітова І.А. Деякі аспекти основ сучасного національно-патріотичного виховання. *Вісник Луганського держ. пед. ун-тету імені Т.Г.Шевченка. Педагогічні науки*. 2015. №7. С.142-147.
5. Концепція національно-патріотичного виховання дітей та молоді. Міністерство освіти і науки України. Київ, 2015. 10 с.
6. Національно-патріотичне виховання як пріоритетний напрямок виховного процесу в закладах позашкільної освіти. *Збірник «Грані науково-технічної творчості Запорізької області»*. № 2 (2019). Запоріжжя, 2019. С. 4–5.
7. Основи розвитку сфери національно-патріотичного виховання: методичний посібник для фахівців у сфері НПВ / О. В. Сіра, В. О. Волков, О. В. Ярошенко. Житомир, Держ. ін-т сімейн. та молод. політики. 2021. 100 с.
8. Стратегія національно-патріотичного виховання: Указ Президента України від 18 травня 2019 року № 286/2019. URL : <https://www.president.gov.ua/documents/2862019-27025>

*Стаття надійшла до редакції
29 січня 2023*

**МІСІЯ, БАЧЕННЯ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ЗАВДАННЯ
СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ ФІЛОЛОГІВ-СЛАВІСТІВ**

УДК 811.16 - 05

БАБІЙ АЛЛА

*викладач-методист кафедри української філології
КЗВО «Вінницький гуманітарно-педагогічний коледж»*

ВЕРЕМІЙ А. А.,

*учителька-методистка української мови
та літератури Хмельницького ліцею № 2*

У статті йдеться про те, що українську культуромовну особистість вирізняють мовні здібності, мовна індивідуальність, виразне мовлення, гарна дикція, мовленнєва моральність; генетичну основу складають національно-культурні традиції, мовна свідомість і самосвідомість, соціальні, соціолінгвістичні, психологічні характеристики мовного колективу, національний характер. У концепції формування

культуромовної особистості фахівця відображено освітні парадигми (антропологічна, гуманістична, культурологічна), концепції (неперервної педагогічної освіти, особистісно орієнтованої освіти), етнокультурознавчий, соціолінгвістичний підходи, які дають можливість глибше усвідомити українськомовну картину світу в її зіставленні з національно-мовною картиною інших народів, забезпечують діалогову взаємодію в полікультурному інформаційному суспільстві, виховують толерантне ставлення до носіїв різних мов і культур.

Ключові слова: мовно-культурологічна компетенція, комунікативно-функціональний підхід, соціолінгвальна компетенція, національно-мовна особистість, професійна мобільність, освітні парадигми.

Постановка проблеми. У дослідженні визначено, що формування культуромовної особистості – це багатовимірний процес якісних змін у психологічній сфері людини, що відбувається поетапно, комплексно, в логічній послідовності, за певних психолого-педагогічних та організаційно-методичних умов. Основним завданням вважаємо формування мовної компетентності майбутнього фахівця, а саме – необхідність чіткого розуміння ролі державної мови у фаховій діяльності та розуміння мови не як сукупності правил, а як системи світобачення, засобу культурного співжиття в суспільстві, самоформування й самовираження особистості.

Стан дослідження проблеми. Феномен української мови як культурного надбання нашого народу цікавив вчених із давніх часів. Серед авторів найвідоміших праць – видатні українські мовознавці зі світовим ім'ям: А. Кримський, Є. Тимченко, С. Смаль-Стоцький, Ю. Шевельов, О. Горбач та ін. Цінними для розвитку сучасної філології є підручники з історії української мови за редакцією Русанівського В.М., Єрмоленка С.Я.,

Мойсієнка А.К., Півторака Г. У цих джерелах подані мовно-історичні відомості про наше минуле, і на цій науковій базі популярно розповідається про виникнення найважливіших діалектних рис, що стали характерними особливостями української мови, пояснюються причини й передумови сучасного діалектного поділу української мови, обумовлюються початки зародження нової української літературної мови і розширення її функціональних меж у XX ст. Книга

В. Жайворонка «Українська етнолінгвістика: нариси» присвячена вивченню мови з огляду на її творця – український етнос, що породив мовний феномен як ключовий елемент національної культури. У монографії І. Д. Фаріон «Мовна норма: знищення, пошук, віднова» розкрито еволюцію основних мовних норм. З'ясовано позамовні причини спотворення української мовної норми впродовж XX ст.

Мета дослідження – визначити місію та перспективні завдання сучасного філолога-славіста щодо підвищення рівня лінгвістичної, соціолінгвальної

компетенції комунікантів; вироблення навичок оптимальної мовної поведінки у фаховому спілкуванні; виховання національно-мовної особистості спеціаліста, основну увагу зосереджуючи при цьому на формуванні навичок фахової комунікації, студіюванні особливостей фахової мови, на розвитку культури мови, мислення й спілкування.

Виклад основного матеріалу. Місія сучасного філолога-славіста полягає у формуванні інтелектуальної, інформованої та інтегрованої в суспільство особистості, підготовці висококваліфікованого фахівця, затребуваного на вітчизняному ринку праці, у вихованні відповідального громадянина, патріота України, людини високого духовного і культурного рівня з потребою самоідентифікації та самореалізації. Робота фахівця-філолога в сучасних реаліях великого значення набуває в ідеологічному плані, тобто повинна допомагати будувати гуманітарну політику суспільства та незалежну державу. Перший український президент Михайло Грушевський зауважував, що «Будь-які українські бажання, які минають мову, збудовані на піску» [2, 35].

Багато людей у нас не розуміє до кінця важливості використання української мови, мовляв, «Яка різниця якою мовою?» Аксіома, що всі громадяни України повинні володіти українською мовою, але не можна, забороняти розмовляти іншими мовами і силою примушувати вчити українську категорично неправильна, адже "мова – це не зі сфери вподобань. Це категорія влади: чия мова – того й влада» -

- каже мовознавець Ірина Фаріон і продовжує, що народу потрібно довести, «що мова – не лише засіб комунікації. Це – кордони нації. Це перший і останній бастион захисту держави. Ми скільки років не мали держави... Чому ми відродились? Бо мали мову. ... по всій Україні ми її зберегли,... а, значить, зберегли саму державу». «Але в розвитку нашої мови – роздвоєність наших цінностей, і в цьому наша трагедія»[8, 84].

Тому «принциповість» у питаннях мови очевидна і на часі, бо вона відображає інтелектуальну, моральну і духовну силу нашого народу і нашу державність.

Українська мова - мова корінного населення України. Належить до східної підгрупи слов'янської групи індоєвропейської мовної сім'ї. Українська мова є державною в нашій країні. В Україні все населення розуміє українську мову і близько 31 мільйона осіб може нею розмовляти. В останні роки кількість тих, хто активно користується українською мовою, поступово зростає. Українська мова займає за кількістю її носіїв, відповідно до різних джерел, 25-е або 22-е місце у світі. Цією мовою спілкуються у Білорусії, Молдові, Польщі, Росії, Румунії, Словаччині, Казахстані, Аргентині, Бразилії, Великій Британії, Канаді, США та інших країнах, де мешкають українці. Вона є також третьою або другою за поширеністю серед слов'янських мов. За різними оцінками загалом у світі українською мовою розмовляє від 41 до 45 млн осіб.

Українська мова є рідною мовою українців, які проживають на

території України (за переписом 2001 року рідною її вважали 32,6 млн осіб — 67,5 % населення України та 85,2 % етнічних українців). А поза межами України: у Росії (нею володіють 1,8 млн. осіб), Молдові (без врахування Придністров'я українська є рідною для 181 тис. осіб, мовою щоденного спілкування українська є для 130 тис. осіб), у Канаді (174 тис. осіб), США (129 тис. мовців), Казахстані (говорять українською 128 тис. осіб, однак володіють більшою чи меншою мірою до 732 тис. осіб), Білорусії (рідною називають українську 116 тис. осіб), Румунії (57 тис. мовців), Польщі (23 тис. осіб, що постійно проживають на території Польщі та від 20 до 450 тис. осіб з числа трудових мігрантів), у Бразилії (щонайменше 17 тис. носіїв української мови), у Словаччині (11 тис. осіб, які назвали своєю мовою українську та 24 тис. осіб, які назвали своєю мовою «русинську»)[3, 136].

Проблема статусу мови — це так, як проблема статусу людини в суспільстві. Мовознавці вважають, що стосунки між мовою та суспільством наразі є досить болючими. Аби з'ясувати, чому стосунки між мовою та суспільством такі складні, треба сягнути в минуле, бо саме в минулому є ключ до розв'язання низки проблем у сучасному. Тому, якщо говорити про період функціонування української мови в розрізі історичного розвитку, то можемо виділити кілька періодів. Наприклад, час литовського князівства (від середини XIV до середини ХУІІ ст.) називають періодом розквіту «руської» мови. Оскільки литовці

прийшли на нашу землю з простою тезою “чужого не займати”, а навпаки — вони були полонені нашої культурою. Тоді українська мова із домішками білоруської та елементами старослов'янської стала мовою офіційно-ділового спілкування.

Коли Україна опинилася в складі Речі Посполитої (1569—1795), українська мова зазнала дуже серйозних змін на рівні підсвідомого. Саме тоді відбулося сприйняття мови хлопської і мови аристократичної. Сільської та міської. І коріння цієї мовної проблеми, яку ми маємо сьогодні, сягає, власне, тієї доби. Тоді сформувався антагонізм між мовою та суспільством, це був феномен, який кардинально проріс на україномовному ґрунті, а українському суспільству було відтято аристократично-інтелектуальну голову. Мовознавці вважають, що інтелектуальна еліта тоді зрадила свій народ. І той стан, у якому зараз перебуває українська мова, на думку деяких мовознавців, -- це пожинання результатів, закладених ще тоді, в період Речі Посполитої [3, 189].

Якщо ж поцікавитися, коли була більшою психологічна залежність українця від престижності/непрестижності мови — за польської чи за московської доби, то відповідь можна екстраполювати з позицій сьогодення. Звичайно, в період московської доби це лише поглибилося і перенеслося в добу третього тисячоліття.

«Кажучи про литовців, з якими українці жили колись в одній державі, а ширше - про прибалтів, - зазначає Ірина Фаріон - , то вони можуть говорити про питання престижу мови з позиції переможця. Бо утвердилися ці народи лише тому, що

давним-давно сказали російській мові “ні”. І сказали абсолютне “так” своїй культурі і своїй мові. А ми не кажемо російській ні “ні”, ні “так”, у тому наша найбільша проблема» [8, 158].

Популярність української мови у світі зумовлена її походженням. Адже пам’ятки української мови 14-15 століття – це математика мови, найвищий пілотаж історії мови, коли через терміни, фонетико-морфологічні форми доводять автентичність мови, яка схована у чужому правописі. І потрібно розкодувати цей чужий церковно-слов’янський правопис і показати через нього питомість нашої мови. І на цій основі зробити висновок про те, що народна стихія вже вривалась у мову в 14-15 століттях. «Бо проблема українців – у постійній роздвоєності нашої свідомості: думають однією мовою, розмовляють іншою, а третьою ще часом послуговуються» -- продовжує мовознавець Ірина Фаріон [8, 177].

А історія вчить протилежного. Мовознавці наголошують: «У нас вже було стільки складних ситуацій, але народна мова завжди виявлялась сильнішою. Вона перемолола у своєму горнилі все і викинула на поверхню живе джерело діалектів. І на основі діалектів, синтезу південно-західного говору і північного в горнилі козацьких воєн, народилося південно-східне наріччя, яким почали писати Іван Котляревський і Тарас Григорович. А мова універсалів Виговського, Пилипа Орлика відійшла в історію, бо була дуже насичена чужими елементами: польськими, церковнослов’янськими. А класичними залишилися твори, написані живою

народною мовою. Вони перевірені часом. Бо зараз модна англійська. А за років 50 будемо китайську всі вчити. А потім і арабська підтягнеться. Треба вчити різні мови, але пам’ятати треба, що дім твій, імідж твій – то українська мова» [8, 197].

Мова в Україні повинна сприйматися як соціальний ліфт. Не знаєш мови – не отримаєш освіти, не отримаєш освіти – не матимеш гідної роботи. Перша умова здобути освіту – через ЗНО, над чим українські філологи сьогодні ретельно працюють.

В умовах реформування загальної середньої і вищої освіти й утвердження особистісно орієнтованої моделі актуалізується потреба у професійно-мобільних педагогах. Такі фахівці мають бути самобутніми особистостями, які здатні до «інноваційного типу професійної діяльності», швидко й успішно адаптуються до складних умов професійної дійсності, проявляють готовність відповідально приймати рішення. Адже формування професійної мобільності – це загалом проблема розвитку і змін людських цінностей, їх сфери дій, конфліктів між новим і традиційним та шляхами їх подолання.

Філолог-славіст має бути активним учасником медіакультури як інтегративного утворення, що передбачає здатність ефективно взаємодіяти з масмедіа та поєднує ціннісні установки, прагнення до розвитку і саморозвитку в галузі медіаосвіти. Це сукупність інтелектуальних і практичних дій викладача, що забезпечують здатність особистості усвідомлено здійснювати дії з пошуку, відбору, переробки, аналізу,

створення медіатексту різних стилів і складники, харизматичність педагога [4, 339].

У цьому й полягають перспективні завдання філологів-славістів, а саме у тому, що вони повинні сформуватися як фахівці з високим рівнем соціальної зрілості, професійної відповідальності, володінням філологічними, педагогічними знаннями, словом і стилем, культурою читання, компресії, редагування, перекладу, моделювання нового якісного тексту, культурою комунікації, готовністю уміло використовувати набутий досвід у різних сферах викладацької, науково-дослідної, управлінської інноваційної діяльності.

У ХХІ столітті обов'язковим атрибутом іміджу висококваліфікованого фахівця, запорукою його професійного успіху є риторичні вміння. Вважають, що риторичну культуру філолога становлять високий рівень освіченості й професійні знання, культура мислення, культура мовлення, культура спілкування, невербальна й зовнішня культури, талант, натхнення і майстерність. Риторична культура -- це синкретичне поняття, яке охоплює логічний, психологічний, мовленнєвий, невербальний і зовнішній

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ:

1. Довідник з культури мови : [посібник] / [С. Я. Єрмоленко, С. П. Бирик, Н. М. Сологуб та ін.] ; за ред. С. Я. Єрмоленко. Київ : Вища школа, 2005. 399 с.
2. Жайворонок В. Українська етнолінгвістика: нариси : навч. посіб. / Віталій Жайворонок ; [відп. ред. Г. П. Півторак] ; НАН України, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні, Уманський держ. пед. ін-т ім. Павла Тичини. Київ : Довіра, 2007. – 262 с.
3. Історія української мови : хрестоматія / упоряд.: С.Я. Єрмоленко, А. К. Мойсієнко ; [голов. ред. М. С. Тимошик]. Київ : Либідь, 1996. 288 с.
4. Мацько Л. І. Культура української фахової мови : навч. посіб. / Л. І. Мацько, Л. В. Кравець. Київ : Академія, 2007. 360 с.
5. Мова – народ: висловлювання про мову та її значення в житті народу / упорядник Олекса Тихий ; [післяслово Осипа Зінкевича]. Київ : Смолоскип, 2007. 416 с.
6. Півторак Г. Українці: звідки ми і наша мова : [монографія] / Григорій Півторак ; [відп. ред. В. Г. Скляренко] ; АН України, Ін-т мовознав. ім. О. О. Потебні. Київ : Наукова думка, 1993. 200 с.
7. Русанівський В. М. Історія української літературної мови : підручник / В. М. Русанівський. Київ : АртЕк, 2001. – 392 с.
8. Фаріон І. Мовна норма: знищення, пошук, віднова : монографія / Ірина Фаріон. Вид. 2-ге, допов. Івано-Франківськ : Місто НВ, 2010. 336 с.

*Стаття надійшла до редакції
12 січня 2023*